

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Ortodoxofobia“ Blajului

(+) Pravoslavia ardeleană plânge și se bocește. Proclamații de „papistasi“ dela îmbinarea Târnavelor o gâtuie și pace bună. Surlași năimiți au răspândit și dincolo de munți vorba jalnicăi tragedii. Inchipuiți-vă fărădelegea: din curată ură față de dominanți, li-s'a dat loc de biserică din acelaș lot din care s'a dat și uniților pentru noua biserică ce au de gând aceștia să ridice. Tot din acelaș simțământ de vrăjmășie li-s'a votat ajutor bănesc, pentru biserică, în sumă egală cu a celui votat uniților, deși ortodocșii din ctitoria lui Inochentie Micu sunt în minoritate disparentă față de localnicii uniți. Unde mai pui apoi că o parte dintr'înșii au aici așezarea cucului. — Dar din astă parte, treacă ducă-se.

Lumea de bun simț s'ar fi așteptat acum ca, acceptând acest loc de biserică, să zidească aci. Ori să fi spus cinstit dela început că nu le convine. Matadorii pravoslaviei locale însă n'au făcut nici una nici alta. Ei vreau să clădească în aleiul orașului; singurul loc de promenadă al Blajului, care de prezent mai este și piață. Dar pentru aceea țin în dinți și celalalt loc pentru biserică. De ce? Pentru că așa vreau ei. Și dacă vreau ceva dominanții, cum ar fi să fie și altfel? Mai ales că își făcuseră din vreme rost și de hărții cu forme îndreptățitoare la bucata de aleiul luat de ei la ochi. Forme a căror legalitate a fost contestată de unii membri ai consiliului comunal. Ceeace a dus la consultarea Comitetului local de revizuire din Cluj, instanță chemată să delibereze în cauză.

Ce au de a face acum toate acestea cu conșesimea și cu ierarhia unită? Nimic. Decât ortodoxia de aici trebuie să pozeze în postura de mironosiță martirizată de „ucenicii lui Loyola“, ca astfel să inspire milă și să stoarcă gologani. E așa de străvezie strategia aceasta cerșetorească, cusută cu ață albă. De rentat poate că rentează. Trezește însă scârbă în orice om ce se respectă. Mai mult decât sigur, chiar și în unii din ortodocșii din Blaj, superiori în toate privințele bișilor „apostoli“ schelălăitori, și potrivnici declarații ai ridicării capelei ortodoxe în răpa aleiului.

Ortodoxia ardeleană să știe un lucru: Blajul unit nu se luptă cu marionetele. Vină-i ele de dincoace ori de dincolo de munți. Nici nu se va folosi, în luptele ce poartă și va purta, de armele brevetate de Sibiu ori de Cluj. Cel mult dacă va face, — pentru distracție — colecții de spirite fără spirit sau de mici și neputincioase infamii de ale te miri cărui atlet sau cărei propugnatoare a ortodoxiei militante, adusă pe aici de vânturi. Atâta tot. Și încă ceva: Cel care a stărui mai mult încă din 1925 pentru clădirea unei biserici ortodoxe, spre a se satisface după plac lipsurilor sufletești ale elevilor ortodocși dela școlăle noastre, a fost tocmai huligănește hulitul dir. Cahani. Ei dar Sf. Sa, când a fost vorba de așezarea unei biserici, a fost călduzit de alte considerente ca delicatetea nu știu căror piciorușe ce nu s'ar deplasa bucuros cevașilea mai depărțitor nici chiar de dragul slujbei pravoslavniconașionale. Asta, vezi, i-a scăpat. Și acum, vorba aluia: Rabdă inimă și taci. Tu și-o faci, și tu și-o tragi. . .

Calumniare audacter, semper aliquid haeret. Ofcina care a înscenat tărăboiul cu prigoana religioasă a ortodocșilor dela Blaj, știe prea bine acest lucru. Are experiență în materie. — Cum are și citadela credinței cu adevărat străbune a Românilor cel mai profund dispreț pentru asemenea manopere de borfași de rând.

Valul răutății

Păcatele limbii și altele — Măsuri luate aiurea — Postulatul vremii

de păr. IOAN BORZA

Porunca cea mare a Legiutorului celui veșnic și infalibil sună așa: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima și pe aproapele tău ca însuși pe tine“. Adecă: din tot sufletul și desinteresat, ajutând cu fapta și cu vorba.

Care poruncă se calcă însă astăzi mai mult în picioare ca această poruncă? Precum știm, trăim vremurile blasfemiei, a învrăjbirii și a urei. A calomniei și detragerii. A furtului și a înșelării. A tuturor păcatelor și relelor.

Urmarea? — Duhul neîncrederii omului în om, cât parecă ne-am reîntoarce la lupta pentru existență a ipoteticilor strămoși patrupezi; desagregarea societății; subjugarea spiritului bun sub oligarchia pumnului brachial sau intelectual. Suntem acolo, sau — după toate semnele — vom ajunge nu peste mult.

Cine nu-i convins despre acest lucru, să fie cu luare aminte la limbajul părții celei mari a oamenilor. Și se va convinge, că blasfemia e pâinea de toate zilele a ciorecarului, negustorului și a studentului universitar. A omului pașnic și a chefilului. A elevului și profesorului. A tuturor birocrăților, începând cu cancelaria comunei rurale până sus la sa-loanele ministerelor.

Recordul îl duce însă, indiscutabil, armata. Acel cari, în numele lui Dumnezeu, mențin buna rândulală în țară și apără patria de dușmani. E uimitoare dexteritatea militarilor de toate gradele într'a înjura. E o „artă“ care și-a ajuns apogeul. Armata își trăește epoca de aur a blasfemiei. S'ar părea că autoritatea, regula, uniforma și prestigiul o cer deadreptul. Cinstea și pudoarea creștină, sădită și îngrijită cu trudă de 20 ani în feciorii satelor, cei doi ani de „stagiu“ le spulberă, și sunt trimiși la vatră cu o nouă zestre molipsitoare și rezistentă tuturor catechezelor și moralei, de alți 10—20 de ani. Cazarma în această privință e celebră.

La fel bântule „iubirea deapropelui“ și în alte manifestații ale vieții sociale, începând cu sistemul alegerii de primar din cel mai mic cătun, suind cu un crescendo puternic prin toate celelalte infinite alegeri până la „armonia“ congreselor internașionale ale păcii și reparațiilor, din crâjmele comunelor până sus în Parlament, din Mexic peste Rusia până în China și Japonia. E o încăerare generală, un vuet și urlat ce ne amintește de alt rău de pe lumea cealaltă. Războiul mondial nu s'a sfârșit. Continuă cu vehemență însutită sub alte aspecte. Procesul divorșurilor de toate soiurile se desbate cu patimă în familia săteanului, în toate familiile pân'la căsnicia dela Lausanne. Ura și egoismul, lupta de ex-

tirpare a pătruns și la sanctuare. De câte or reprezentanții cultului celui mai numeros, arși de flacăra pismei și a neastâmpărului de expansiune, nu luptă pentru suprimarea fratelui mai mic de altă lege, dorind și cercând să-l nimicească cu orice mijloace; chiar și cu înfometarea?

Semne triste. Perspective și mai triste. Cine ne va scăpa de urgia ce se desenează pe orizont?

No!, preoții discutăm, din imbold propriu și din porunca celor mari, în congrese districtuale și în conveniri prietenești, mijloacele ce se impun într'u combaterea relelor ce clatină azi din temelii ordinea socială. Incheierile la cari ajungem cam converg toate într'acolo, că pentruca să se ajungă la rezultate mulțumitoare și la asanare radicală, se recere împreună lucrarea statului cu biserică. Așa cum s'at făcut nu de mult în Olanda, unde s'a legifera împotriva sudalmelor și a blăstemurilor; cum se purcede în patria lui Mussolini cu delicvenții de acest fel și cu toate exhibițiile ce ating moralitatea publică; și cum am cetit în numărul din urmă al „Unirii“ că se tratează în Peru cu apașii condeului.

De voie, de nevoie, cărmuirea lumescă dela noi profesează principii respectuoase față de morala creștină. Cât ne-am bucura noi, păstorii sufletești ai masselor populare, și ce bine ar fi dacă aleșii voturilor obștești și-ar aduce aminte că nu numai cu pâine trăiește omul, și ar stărui cu tot deadinsul să se legifereze și în sensul ocrotirii de boale spirituale și însănătoșarea și îmbogățirea sufletească a mulțimilor?! Clădind pe bazele moralității, ar clădi pe baze sigure și nici un vânt nu ar mai clătina așezarea noastră de stat, acum și în viitor. — Mare ne este nădejdea că acest postulat al vremii va fi înțeles de cei puși să îndrume destinele vremelnice ale neamului nostru.

Dreptatea e ca untulelemn. Se ridică deasupra, oricât ar vrea s'o acopere valul nedreptății. Poate că până la isbânda deplină va trece vreme îndelungată. Biruința finală însă nu poate să rămână. Și va fi cu atât mai strălucită și mai scumpă, cu cât mai multe sunt piedecile peste cari s'a ridicat și mai dârz în răutatea sa vrăjmașul cu care s'a luptat.

Cazul dela Hamba e tipic. Cetitorii noștri îl cunosc din rândurile de revoltă ale păr. Macavelu, scrise în aceste coloane la vremea sa. Ne-aducem aminte de trimbișarea cu „peceșile rupte“ în acea parohie, de înstăpâ-

nirea dominanților asupra bisericii noastre deacolo, și de împărțirea, după metoda sovietică, a sesiei parohiale „uniute” din Hamba.

De-atunci au trecut ani. Viforul s'a calmat. Nourii s'au risipit. Justiția ne-a făcut dreptate. Cei trași pe sfoară s'au desbuimăcit și au revenit, pociți, la alvia bătrână și bună. Cel intruși în bun străin nu s'au dat însă cu totul. Au încercat pe toate căile să se mențină, fie și numai de ochii lumii, pe poziții, oricât i-ar fi costat această tentativă fărădelege. Preotul ortodox Andrei Milea din Șura Mare, admin. „parohiei ortodoxe” din Hamba, sigur că pus la cale de cei cari au plătit spese grele ale unui proces desperat ca acesta, a tot făcut la recursuri împotriva sentințelor judecătorești ce ne dădeau nouă dreptate. Așa că treaba a ajuns până la Curtea de Casație. Unde li-s'a infundat definitiv celor cu recursurile. Căci *Inalta Curte de Casație și Justiție*, cu decizia sa nr. 858 din 17 Iunie c. a pus punct chestiei respingând, ca nefondat, recursul făcut de Andrei Milea și soții și obligând pe recurenți să plătească bisericii noastre, în termen de 15 zile sub urmarea execuției, cheltuielile de proces. — Lucru de care s'a și achitat, și de astădată prompt, Cassieria consistorială sibliană.

Și iac'ășa, acum totul e bine: biserica noastră din Hamba, radical renovată, sclipește veselă, în soare; credincioșii, refăcuți sufletește, stau strâns în jurul păstorului lor, pâr. Moise Sârbu, care-și poate muncii liniștit sesia parohială scoasă din mâinile celor ce o acaparaseră în chip samavolnic, preot și enoriași privind cu toții cu încredere în viitor. Grija mare ce-l apăsa ca o piatră de moară: lipsa casei parohiale, nu-i mai neliniștește nici ea. Cu spese de aproape o jumătate milion s'a clădit și locuința pentru preot. — Lăudat să fie Domnul pentru toate!

Constituirea noului guvern. Însărcinarea guvernului de alegeri încetând odată ce s'a constituit biroul camerei și a fost ales președintele ei (în persoana vechiului luptător național, d. Ștefan Ciceo-Pop) d. prim-ministru Valda a înaintat Miercuri Suveranului dimisia cabinetului, care a și fost primită. În urma faptului că atât d. Maniu cât și d. Mihalache au declinat dela sine cinstea de a forma noul

guvern, a fost încredințat cu aceasta d. Valda-Voevod. Noul guvern, care a depus Joi jurământul, este alcătuit în felul următor:

Dr. Alexandru Valda-Voevod: prezidenția și externele.

Ioan Mihalache: interne.

G. Mironescu: finanțele.

Virgil Madgearu: industrie și comerț.

Mihai Popovici: justiție.

Eduard Mirto: comunicații.

D. R. Ioanișescu: muncă și sănătate.

Voicu Nișescu: domenii și agricultură.

D. Gusti: instrucție, culte și arte.

General Samsonovici: armată.

Nouii *subsecretari de stat* sunt următorii:

DD. *Armand Călinescu* și *Ion Pop* (interne), *V. V. Tillea* (prezidenție), *Gr. Gafencu* (externe), *M. Ghelmegeanu* și *M. Șerban* (domenii), *G. Crișan* (finanțe), *Dr. I. Collor* (sănătate), *Petre Andrei* (instrucțiune), *Radu Irimescu* (aviație) și *Rudolf Brandsch* pentru minorități.

După depunerea jurământului, Majestatea Sa adresat membrilor guvernului câteva cuvinte de caldă îmbărbătare în vederea împlinirii grelei misiuni ce-i așteaptă și pe care trebuie s'o ducă la bun sfârșit cu orice jertfe. „Ieșiți dintr'un partid puternic, sunteți un guvern în care pun toată nădejdea” — sună cuvântul regal, — un guvern definitiv, bine stabilit și chemat să îndeplinească, spre multă vreme munca grea care i-se cere, vreau ca aceasta muncă să însemneze un real progres”. Răspunsul l-a dat d. Valda, asigurând pe Suveran că actualul guvern va lucra pentru binele Patriei și al Tronului cu tot riscul de a pierde popularitate și reputație. — Viitorul apropiat va face verificarea angajamentelor solemne de Joi.

Zile ale harului. Sâmbăta Schimbării la față din acest an și Dumineca ce i-a urmat, au fost folosite nu se poate mai fericit de Reuniunea arhidiecezană de misiuni, pentru a face parte de speciale haruri și mângăieri sufletești unor parohii ce de mult doreau acest lucru. Spre acest scop a rânduit ținearea de *misiuni sfinte* în Gheja, Beica de sus și Ileni.

Misiunile din *Gheja* (distr. Ludușului) le-a ținut pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, prof. de teologie. Au reușit splendid, cu peste 500 mărtu-

risiri și cuminecări. La mărturisiri a fost ajutat de pâr. protopop tractual Enea P. Bota și de frații în Hristos Grecu din Chețani, Nicoară din Ațântiș și preotul local, pâr. Cristea, cu cei trei fii ai săi — toți preoți celibbi — Petru vicerektor seminarial, Ioan secretar mitropolitan și Vasile, secretarul școlii de Arte și Meserii din Blaj.

La *Beica de sus* (distr. Reghinului) a vestit, tot atunci, cuvântul Domnului, pâr. *Iosif Bucur*, dela Cassa Centrală Arhidiecezană. Din întreagă parohia au rămas neimpărtășiți cu sfintele taine doar 7 bărbați. Incolo toată lumea s'a apropiat cu acest prilej de masa Domnului. De notat că biserica a fost plină de credincioși în toată vremea, indiferent de ploaie sau de seară înaintată în noapte, când se slujia Paraclisul. Pâr. Augustin Cioloca, preotul local, precum și frații preoți ajutători: Ilie Mirion, N. Suciuc și Gheorghe Nicolau, dimpreună cu pâr. misionar numai bucura întru Domnul s'au putut de cele văzute.

La *Ileni* (vicariatul Făgărașului) s'a ținut cu propovăduirea cuvântului mântuitor de suflete pâr. *Dr. Septimiu Todoran*, prof. de religie. Ghițașa dela început s'a topit repede. Pâr. George Rusu, preotul local, a avut mângăierea să vadă că truda ce și-a dat cu pregătirea prealabilă a credincioșilor rodește îmbelșugat. Preoții ajutători: pâr. Ghedeon Socol și pâr. Ion Rinea au avut și dâșii seceriș bogat, în scaunele mărturisirilor. S'au mărturisit și cuminecat mai bine de două sute de credincioși din această parohie numerice destul de modestă.

Vechea constatare: avem un popor foarte bun și primitiv de cele sfinte, se impune și de astădată. Ca totdeauna și pretutindenea, de altfel. Un singur lucru ne trebuiește: cât mai mulți preoți misionari devotați exclusiv acestei opere mărețe. Și bun e Domnul, încetul cu încetul o să ajungem și aci. În această privință ordinele călugărești, îndeosebi, au, la noi, o menire providențială.

Citiți și răspândiți „UNIREA”

☐ ☐ Foiața „Unirii” ☐ ☐

Dumnezeu

— Fragmente dintr'un studiu mai lung —

de prof. Ion Covrig-Nonea

II.

Dumnezeu e perfecțiune. Ca atare este imuabil și etern. Ceeace înseamnă că își are condiția existenței în el însuși, nu în ceva transcendent lui.

Să considerăm amândouă posibilitățile. Prin propoziția: Dumnezeu există prin acțiunea unei cauze exterioare lui, presupunem realitatea unei ființe superioare divinității și încadrarea lui Dumnezeu în timp, adică o forță antecedentă creatoare a unei ființe consecutive, creație săvârșită într'un timp oarecare. Ori, în acest caz Dumnezeu ar fi forța antecedentă și nu cea consecventă, căci Dumnezeu nu ar putea fi definit ca perfecțiune dacă nu ar fi ființa supremă și superioară din univers.

Posibilitatea că Dumnezeu își are cauza în el însuși este mult mai fructuoasă. Într'adevăr, perfecțiunea este greu lezată dacă o privim de existența prin sine, considerându-o rezultanta unei forțe externe. Noțiunea „per-

fecțiune” nu se împacă cu o asemenea afirmare. Dumnezeu este perfecțiune și ca atare există prin legile imanente naturii lui. *El își este cauza existențială și subsistențială*, imuabilă și eternă. *Dumnezeu ca perfecțiune este actual și real în sine și prin sine.*

* * *

O existență în sine și prin sine, imuabilă și eternă, nu poate fi închisă în spațiu și timp. Aceasta ca realități obiective, impune perfecțiunii, o limitează. Ori, perfecțiunea fiind eternă, timpul îi este subordonat ca fragment din eternitate. Tot așa și spațiul ca fragment din infinit. Spațiul și timpul sunt forme pe care și le impune perfecțiunea spre a crea imperfecțiunea, și ca atare n'au realitate decât pentru ființele limitate. Pentru Dumnezeu nu există spațiu și timp. *Pentru divinitate totul se petrece într'un prezent continuu și simultan.* Evenimentele nu se desfășoară în serie, adică în timp, ci se petrec dintr'odată. Pentru Dumnezeu spațiul se înglobează în timp, iar timpul se reduce la un moment: prezentul. Actul spiritual cognitiv a lui Dumnezeu este *spontan, o viziune imediată* care îi prezintă faptele spațiale simultan prin aceasta în prezent. *În fața divinității spațiul dispăre prin întuirea spontană și imediată a fenomenelor iar timpul se reduce la un singur moment, punct matematic: prezentul.*

Astfel fiind, Dumnezeu se află răspândit peste tot, este în orice lucru din univers fără a fi situat undeva, este transcendent și immanent lumii; conține toate lucrurile și ființele universului fără a fi conținut de ele; se consumă în crearea și asigurarea persistenței lor în spațiu și timp, fără a se istovi; impune lumii destinul, fixând rolul în spațiu și timp al lucrurilor, evenimentelor și oamenilor, fără a sp. supune acestui destin. Creator al destinului lumii, Dumnezeu se sustrage acțiunii lui, persistă în sine și prin sine, înafară de spațiu și timp, într'o imuabilitate eternă, conținând lumea dar fără a fi conținut de ea.

* * *

Extraspațialitatea, extratemporalitatea, imuabilitate și eternitatea în perfecțiune, ne îndreptățește să credem că substanța structurală divină este de o natură care scapă puterii noastre de determinare și evaluare cantitativă. Natura substanței divine, după consecințele logice, deduse organic din premisele implicate prin atributele noțiunii „perfecțiune”, imuabilitate, eternitate, extra-temporalitate și extra-spațialitate, nu poate fi decât *calitativă*, adică de o esență care scapă aprecierilor noastre sensoriale.

Calitativul ca notă esențială a substanței divine se precizează numindu-l imaterialitate, spiritualitate, intelectualitate, *numen* sau ră-

Preotul și Casa Domnului

— File dintr'un carnet —

Am citit și recitit rândurile ce povestesc serla de dani făcute de păr. Vlad bisericii sale din Glâmboc. Și m'am gândit așa, în sinea mea: ce frumos este acest gest al unui frate în Hristos dela sate, și ce lecție minunată pentru toți căși slujesc la altarele Domnului!

Rățiunea de a fi a preotului este doar să aducă Tatălui jertfă, în chip tainic, pe unul născut Fiul al său, și să împărtășească sufletele roadele acestei jertfe. Preotul trăiește la altar, pentru altar și prin altar. Casă parohială, acareturi, serie parohială, salariu și stole: totul îi revine în urma faptului că-i admis la jertfelnicul Domnului, prin punerea mâinilor arhieresti.

Logic este așa dar, și semn de simț al unei elementare bune cuvințe, ca cel ce dela altar trăiește de altar să se îngrijască, și de podoaba lui și a lăcașului sfânt ce-l cuprinde. Slujitorul altarului în primul rând având datorința să premerge cu pildă grăitoare în această privință și dând și dintr'al său spre acest scop. Bine înțeles că după puteri și împrejurări. Alceva se recere dela un familist și alceva dela unul care-i singur; altele sunt posibilitățile anilor buni și iarăși altele ale anilor de lipsuri.

Oricât de puțin s'ar face însă, ceva tot trebuie să se facă. Poporul trebuie să vadă că preotul are și mâini de dat, nu numai de luat. Trebuie să se convingă că-i convins de fapt și preotul despre prezența reală a Păstorului celui mare sub sfintele specii și-i îngrijat ca lăcașul Impăratului Impărăților să fie provăzut cât mai demn cu celea de cuvință. Mai mult: turma credincioasă trebuie să aibă siguranța bazată pe fapte că preotul e în stare să-și tragă și dela gură numai să nu lase pe Domnul și Dumnezeuul său într'un sălaș sărăcăcios, uitat, neingrijit, care să te îndepărteze cu aspectul său de părăsire.

Aici însă, din păcate, știm că se greșește mult. Imi repugnă să fac tabloul atâtor biserici cu haine numai zdrențe, cu păreți afumați, cu strane și scaune nevopsite, cu gea-

muri sparte, cu chivote în cari să nu mai spunem ce „pixide“ sunt, cu albituri nespălate, cu potire de sticlă și alte grozăvenii, câte cuprinde greața și indignarea și numai gândindu-te la ele. Scuza atâtoro dintre ispravnicii tainelor sfinte, — ei înșiși deatâteaori bine înstăriți în urma slujbii la altarele neglijate — e cea cunoscută: popor stricat; nu dă nimic pentru așa ceva.

Sigur că nu dă, dacă nu vede pilda preotului. Așa făceau la început și cei din Ars. Când au văzut însă că parohul lor umblă cu bocanci și talar petecit, dar dă banii grei din ceea ce căpătase și el dela lume și țară, numai să-și îmbogățească biserica ba cu o podoabă de mare preț ba cu alta, li-s'au mulat și lor inimile și li-s'au deschis baierile pungilor — Repet: nu toți preoții pot da pe-o formă. Afară de câțiva însă, cari se sbat în mizerie, sunt destui și de aceia cari n'au dreptul să se eschiveze dela această datorie. Și, har Domnului, vedem că se află și de aceștia. Dele Domnul ca numărul lor să tot crească și să se deie tot mai rar spectacolul preotului-hârciog, la a cărui moarte ori transferare nu poți constata alta decât c'a adunat pentru sine și pentru ai săi tot ce se putea aduna, fără să fie lăsat, în schimb, altarului la care a slujit, poate că ani îndelungați, altceva decât mizerie desolantă. O, voi moralisti sgârbe brânză, — vos estis turpissima pestis! Toți fără deosebire. Orice treaptă ierarhică veți ocupa. Cioianele vacii mulse dar neingrijite, — biserica goală toacă, apucată pe mâinile voastre, — mărturisesc împotriva voastră. Fiți siguri: darea de seamă nu vă va fi prea ușoară.

P. Străjeru

Știri mărunte

Personale. Păr. Dr. VICTOR MACAVEIU, canonic mitropolitan și senator de Târnava Mică a fost ales vicepreședinte al Senatului; iar păr. Dr. DUMITRU MANU, profesor de teologie în Cluj, vicepreședinte al Adunării Deputaților. — Felicitările noastre celor învredniciți de această cinste înaltă!

ționalitate. Se precizează prin faptul că aceste noțiuni indică o substanță cu structură stabilă și indestructibilă, adică nesupusă schimbării. Și fiindcă nu este supusă schimbării este imuabilă și eternă, deci perfectă. Incât, Dumnezeu este, ca substanță, un spirit, o inteligență, o gândire care își gândește gândirea, cum ar zice Aristoteles. Căci în mijlocul evenimentelor materiale singurul lucru imuabil și etern este gândul, ale cărui avânturi nu pot fi oprite nici de spațiu nici de timp. Materia legată de spațiu și de timp se schimbă și se transformă, dar gândul, înlăturând zăgăzurile lor, se avântă spre culmi necunoscute încântându-se de priveliști orbitoare ale căror frumsețe nu se poate reda sensibil și concret. Structura substanței divine implică cu necesitate să fie compusă dintr'o asemenea esență, căci numai așa se va eschiva ingredientelor spațiale și temporale; le va transcende cu succes purtând pecetea imuabilității și eternității.

III.

Perfecțiunea divină înglobează unitar și organic obiectul noțiunilor: adevăr, bine, și frumos, permițând concordanța dintre idee și obiect. Dumnezeu ca gândire pură este adevărul efectuat în toată plenitudinea și puritatea, binele suprem radiind bunătate și iubire, frumosul încadrat în propoziții și forme

etern valabile, de o splendoare și durabilitate veșnică. Dumnezeu sintetizează și realizează efective, adevărul, binele și frumosul într'o unitate viabilă, imprimându-i pecetea eternității, consacrandu-i spiritualitatea și pozitivitatea prin identitatea cu el însuși. Căci, ce este altceva perfecțiunea realizată, decât adevărul, binele și frumosul obiectivate într'o ființă eternă, imuabilă, extraspațială, extratemporală, numită Dumnezeu? Dumnezeu este adevărul, puritatea morală și frumosul unite într'un mănunchiu, sintetizate și obiectivate, pentru că numai în perfecțiune aceste trei noțiuni concordă cu obiectul lor. Divinul este adevărul, binele și frumosul în persoană; sfera acestor noțiuni este perfecțiunea, deci Dumnezeu. Prin el și în aceste trei noțiuni primesc o realitate pozitivă, prin el și în el se obiectivează, în el și prin el dobândesc nota imuabilității, eternității; cu un cuvânt el este principiul lor actualizant, existențial și persistential.

Dumnezeu ca binele suprem se cheltuiește în bunătate și iubire, creind lumea și pe om. Ori, această bunătate presupune posibilitatea unei activități nestingherite, adică libertatea de acțiune, încât se pune întrebarea: poate Dumnezeu să facă ceva? Este el liber în acțiunile sale sau este îngrădit în limitele unui determinism de neînfrânt?

Răspunsul este evident pozitiv. Dumnezeu

Cine-l autorul „Urmării lui Hristos“? Discuta pluriseculară asupra chestiei: Toma Kempis a scris celebra „Imitatio Christi“ ori altceva? dăinuește și astăzi. Mai nou a făcut senzație un studiu foarte bine documentat al păr. jezuit olandez Jac Ginekken, în care numitul păr. jezuit, după cercetări minuțioase și migăloase de decenii, fixează constatarea că „Urmarea lui Hristos“ nu-i opera lui Toma Kempis, călugărul augustinian olandez, ci a scriitorului ashetic Gerardus de Grote, tot un olandez și acesta. — Cuvântul păr. Ginekken pare a fi cuvântul ultim în această chestie mult controversată până acum.

Pentru apropierea celor de-o credință. Titrații membri ai „Asociației Academicienilor catolici din Köln“ lucrează de zor pentru apropierea mai mare ca până acum între intelectualii de neamuri diferite dar mărturisind același crez religios. Spre acest scop au deschis, în cadrele asociației lor, două secții noi, una engleză și alta franceză. Secția engleză și-a ținut zilele acestea prima ședință publică. După cuvântul de deschidere al președintelui, păr. Dr. Loosen, a conferențiat păr. Dr. Pears din Manchester asupra temei: „Catolicismul în Anglia“. Publicul numeros și select, domni și doamne, au putut afla din gura unui intelectual de seamă și martor ocular care este situația catolicismului în Anglia: toate bisericile acestui crez s'au dovedit absolut neincăpătoare pentru cei ce aleargă la ele în număr tot mai mare. Singurul obstacol ce se ridică în calea curentului catolicizant este insinuația, ce mai află ici și colo credit, că adică biserica catolică e „misiune italiană“, o chestie străină, pe când lansatoarea acestei insinuații, biserica anglicană, ea și numai ea, este națională și strămoșească. — Așa se vede: dușmanii crezului roman sunt unitari nu numai în ura ce o poartă acestui crez, ci și în argumentație.

Pictor chinez convertit. De sărbătoarea Pogoririi sf. Spirit din acest an, capela delegațiunii apostolice din Peking s'a îmbrăcat de praznic deosebit: Mons. Constantini a împărtășit într'ansa pictorului chinez Luca Tcheng darurile botezului, a mirului și a celei dintâiu împărtășanii. De notat că neoconvertul e profesor de pictură la universitatea din Peking. Calea adevărului creștin a aflat-o în urma ce-

ca perfecțiune realizată poate să facă orice, pentru că în momentul când s'a negat libertatea divinității, în momentul acela s'a limitat cercul ei de influență, i-s'a distrus măreția, considerându-se ca imperfectă. Căci Dumnezeu n'ar mai fi perfecțiune dacă n'ar fi liber și îngădit într'un determinism transcendent lui. Și fiindcă perfecțiunea divină se manifestă ca o libertate de acțiune înafară de sfera oricărei influențe străine ei, rezultă că Dumnezeu perfecțiune este atotputernic. Voința divină, ca determinantă proprie în acțiunile efectuate, se exercită printr'o libertate absolută.

* * *

Cu aceste considerațiuni am ajuns la sfârșitul explicării definiției de divin. Desigur că multe precizuni ar putea fi reclamate ca necesare, însă nu le trecem în revistă; întâu fiindcă credem definiția îndeajuns explicată prin determinarea caracteristicilor anunțate ca subordonate noțiunii de divin, și în rândul al doilea eventualele nedumeriri se pot ușor înlătura ținând seama de definiția dată. Dumnezeu ca perfecțiune realizată implică cu necesitate înglobarea tuturor calităților conceputibile cu ajutorul rațiunii omenești. În aceasta definiția comprehensivă se inseriază apodictic toate atributele posibile fără a fi de ajuns spre a ne prezenta icoana palidă a perfecțiunii, căci să nu uităm că definiția a fost dată și

tirii evangheliei și a studiului câtorva modele de pictură mai aleasă de-ale școalelor creștine ce i-au fost puse la dispoziție de arhierul botezător nu de mult, în urma vizitei făcute de acesta unei expoziții de pictură din capitala imperiului chinez. Expoziție la care avea și d. Tcheng câteva lucrări ce au atras atenția delegatului Sfântului Scaun prin delicateța sentimentelor ce exprimau și tehnica impecabilă a trăsăturilor de artă specific chineză. Chemat la delegație, pictorul se duce. Intră în legături cu mons. Constantini. — Cele ce au urmat s'au spus mai sus.

Locale. Luni ce vine, de praznicul Adormirii Maicei Domnului, va predica în catedrală p. Dr. Leon Sârbu, spiritual la Seminarul nostru teologic, iar Dumineca viitoare, a noua după Rusalii, p. Dr. Ioan Cristea, secretarul mitropolitan.

— Absolvenții de-acum zece ani ai liceului nostru, amăsurat unui vechiu și frumos obicei al așezămintelor noastre de cultură, au ținut Sămbăta trecută, de sărbătoarea Schimbării la față, o cordială întrunire colegială. După sf. slujbă, și după vizita făcută I. P. S. p. Mitropolit, și alte vizite, în frunte cu p. Iosif Pop din Galtiv, fostul diriginte de clasă, grupul foștilor tovarăși de școală s'a întreținut prietenește ceasuri lungi și neuitate, încheiate cu dorința de a se mai revedea la împlinirea altei decade.

Se moaie și inimile de piatră. Adepții lui Mohamed se numără printre cele mai renitente elemente în ce privește primirea creștinismului. Părinții Albi ai card. Lavigerie din Africa de Nord s'au jertfit printre ei decenii de rânduri aproape fără rezultat. Războiul cel mare le-a deschis însă ochii. Dovezile de dragoste arătate de Părinții Albi față de răniții lor din spitale și față de orfanii rămași în mizerie și primejdii au convins însă pe musulmani că misionarii catolici cum grăiesc așa și făptuiesc și vicieșug nu este între ei. Și când autoritatea civilă a vrut să-le închidă școala din Ain Sefra (Algeria), localnicii Mohamedani s'au opus cu o îndârjire ce impune respect autorităților. Așa au făcut și când era să desființeze casa misionară Benni Jenni. Lumea islamică din acele părți

explicată prin rațiunea umană ale cărui forțe cognitive sunt limitate și ca atare ea nu ne poate oferi o înțelegere completă a divinului. Totuși dacă nu ne dă realitatea divină în toată strălucirea ei, ne place să credem că ne oferă o imagine palidă. Iar această imagine palidă se prezintă omului în culori atât de strălucitoare, încât i-se întunecă puterea de înțelegere.

Lipsind termenii de comparație, în acest domeniu rațiunea omenească, chiar când înțelege, cu greu poate să și-o imagineze. Obișnuit să gândească cu imagini concrete, omul vrea exemplificări faptice. Ori, în domeniul spiritual procedeul este fără valoare, încât înțelegerea divinității ca perfecțiune realizată, având notele de spiritualitate ca structură, imuabilitate, coevoluție, eternitate ca durată, extraspațială ca situație, liberă și atotputernică ca activitate... devine un postulat al minții omenești a cărui idealitate o înțelege dar nu o poate exemplifica. Finitul din mintea omenească nu poate cuprinde infinitul, perfectul imperfectul, spre a-l prezenta în fapte sau grafic. Totuși socotim că munca rațiunii nu este zadarnică dacă a ajuns să prezinte o definiție logică exactă, inteligibilă și lipsită de contradicții. Indrăsnim să credem că definiția prezentată și discutată satisface acestor deziderate.

și trimite acum bucuroasă copiii și fetele la școalele călugărilor și călugărițelor catolice. De unde așezămintele de învățământ catolice din munții Kabiliei și oazele Saharei în 1920 le cercetau 508 băieți și 257 fete, în 1930 numărul băieților se ridicase la 1031, iar a fetelor dela aceste școale la 292. Așa e și în Tunis. Și în Algeria. În spitalele Surorilor din aceste părți, în 1930 au fost grijiți nu mai puțin de 294 601 bolnavi musulmani și musulmane. Zidul despărțitor dintre aceștia și misionari s'a dărâmat de-a binelea: vin ei la misionari acasă și-i cercetează această la ei acasă. Cu deosebire surorile au intrare pretutindenea. — Iubirea nemincinoasă toate le poate.

Familia Sărăcuțului din Assisi. După ultima statistică a Ordinalui Franciscan, actualminte această tagmă numără 103 provincii, cu 22004 membri. Dintre aceștia 9982 sunt preoți, 4166 studenți în teologie, 1029 noviți clerici, 4715 frați laici și 1764 terțiar laici. Se pregătesc să între în cinul franciscan 1885 candidați. În ierarhia bisericească mai înaltă franciscanii sunt reprezentați cu 12 arhiepiscopi și 39 episcopi. Asta înafară de prefectii apostolici și superiorii diferitelor misiuni franciscane. Ramura feminină, Clarisele, au 624 mănăstiri cu 12919 călugărițe. Numărul terțiarilor agregate acestui ordin, dar trăind în lume, atinge cifra uriașă de 1.628.959 de inși. În cei din urmă douăzeci de ani au plecat ca misionari în Africa, America, Asia, Australia și Europa răsăriteană 2210 fii de-ai sf. Francisc din Assisi. — De câțiva ani știm că există și o secție franciscană de rit român înfiripată în eparhia Orăzii și muncind aci cu râvnă și spor spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor.

La conferința din Ottawa se discută și — se consumă. Se discută problemele economice mai arzătoare ale Imperiului britanic și soluțiunile cele mai potrivite pentru a stimula schimbul economic dintre Anglia și domeniile sale. Și se consumă... ca la o conferință imperială ca aceea. Printr'o indiscreție puțin politică s'a divulgat că pe corabia ce transporta la Ottawa pe cei opt ambasadori ai prosperității publice, erau înmagazinate: 450 Kg. tea, 900 Kg. cafea, cam 3 tone zahăr, 20.000 portocale, 9 tone carne de vițel, 3 de pui, 30.000 de ouă, 1 tonă de înghețată etc. Apoi: 500 butelii de șampanie, 500 vin roșu, 400 de vin alb, 600 de whisky, 11.500 de bere, 3200 de apă minerală. Plus 125.000 de țigarete. — Știrile feluritelor agenții arată că la Ottawa conferința.. se continuă.

Concurse. Cu terminul de 20 Sept. c. Preaven. Ordin. arhiepiscopesc a publicat concurs la parohiile Valea Largă 1 (distr. Luduș) și Ciplu (districtul Iernut). — Asemenea și Ven. Ordin. de Oradea a publicat, cu termenul de 1 Sept. c., concurs la parohiile Meșent (distr. Careilor) și Zalmoc, din districtul Supurului.

† Anton Precup, venerabilul paroh al Rebrîșoarei (eparhia Gherlei), a trecut la cele veșnice Duminecă, în 7 August c., în anul 77 al vieții și 50 al preoției sale. — Odihnească'n pace!

Telefonul „Unirii“

Z. Lugoj. Hic et nunc familiștii nu sunt bine văzuți în posturile din chestie. Rămâne să se vadă dacă și pe viitor vor milita aceleași rezoane pentru același punct de vedere. Până atunci, prin urmare, se impune orientarea în alte părți. — Mulțumite pentru cele trimise. Și mai așteptăm și altele.

I. Sibiu. Nu așteaptă nime ca »Lumina Satelor« să se topiască de dragul național-tărâniștilor. Asta-i limpede. Iși va fi având ea motivele sale să nu-i aibă în gușă, vorba ceea. Se poate aștepta însă dela o gazetă creștinească, scrisă pentru popor, să-și cântărească spusele și să nu împuizeze capetele cetitorilor cu însușii pe cât de nedovedite, pe atât de anarhice. Hotărât că vocabularul primelor ciocniri parlamentare nu-i

dintre acelea cari ar ridica prestigiul celor ce s'au folosit de cuvinte ca dela ușa cortului. De aci însă și până la afirmația din Nr. 33 al numitei gazete, că adevărat: »Pentru asta ne pedepsește cerul cu rugină, grindină și bătaie grozave«, mai v. — Să nu înțeleagă p. Trifa acest lucru? Și dacă da: cui prodest o instigație, slab voalată, ca aceasta?

S. Agârbic. Nu face să dăm cu tunurile după vrabii. Pentru așa capete e destulă cinste și pocnitorea. — Cătu-i pentru dania de trei milioane ce ar fi făcut-o d. Emil Oltean, curatorul bisericii ortodoxe din Blaj, »unei case culturale« de aici aceea e, pur și simplu, rezultanta caniculei ce n'a trecut fără să influențeze fantazia reporterului clujan care, cu același prilej, bălgaie și despre ceva »liceu de stat« ce i-se năzărește pe noi. Adevărul este că d. O. cu familia și împreună cu tovarășul dsale de întreprinderi, d. Andrei Fărcaș, a oferit treizeci de mii de lei pentru »Institutul Recunoștinții«. Din această sumă o bună parte n'a dat-o încă nici până în ziua de astăzi. — Precum se vede: străjnicul »ajutor« dela Cluj a folosit cauzei exact ca nătărăul din poveste, care a plecat să pună vorbă bună, la peșite, pentru un nătăflete. Cu acea deosebire, credem noi, că în cazul de față intervenția sa n'a fost deadreptul solicitată.

Aviz

Din tabloul Catedrelor vacante dela școalele secundare din Blaj, publicat în Nr. 32 al »Unirii«, din greșală au fost omise următoarele catedre dela Liceul de băieți:

Catedra No. 7: Latină Elină.

Catedra No. 23: Muzică.

Catedra No. 26: Educație fizică-Sporturi.

Pentru acestea catedre, terminul de concurs este tot 25 August c.

Direcțiunea Școlii Profesionale Dumbrăveni

Aviz

La școala profesională de Fete, grad I din Dumbrăveni, jud. Târnava-Mică, (cu secțiile croitorie, țesătorie și lingerie) se primesc eleve cari au terminat patru clase primare în clasa I-a, iar care au terminat vre-o clasă de liceu în clasa corespunzătoare.

Taxa de întreținere în internatul școlii 7500 Lei anual, pentru orfanele de război 4500 Lei. Taxa de înscriere la școală 700 Lei. — Înscrierile se fac până la 15 Sept.

Direcțiunea

Caut un ucenic cu patru clase secundare.

1-3

LIBRĂRIA ANCA, CLUJ.

In atenția parohilor și curatoratelor bisericești!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Diferite predicii,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru temei, bărbași și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge..

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc. etc.

Cereși prețcurant detaliat.